

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 94/2019-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. septembra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní o ústavnej sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Mišušom, PhD., Záhradnícka 27, Bratislava, pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Er 3087/2015 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Er 3087/2015 porušené boli.

2. Okresnému súdu Bratislava IV prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Er 3087/2015 konal bez zbytočných prietáhov.

3. [REDACTED] p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava IV p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. [REDACTED] p r i z n á v a úhradu trov konania v sume 415,51 € (slovom štyristopätnásť eur a päťdesiatjeden centov), ktorú je Okresný súd Bratislava IV p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho advokáta JUDr. Jána Mišuru, PhD., Záhradnícka 27, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 29. mája 2019 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Er 3087/2015 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 24. augusta 2015 návrh na vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu, rozsudku okresného súdu sp. zn. 4 C 185/2014 z 10. júna 2015, ktorý nadobudol právoplatnosť 31. júla 2015 a vykonateľnosť 4. augusta 2015. Dňa 14. septembra 2015 vydal súdny exekútor upovedomenie o začatí exekúcie, ktorým bolo povinnému uložené uspokojiť pohľadávku sťažovateľa vo výške 2 004,86 €, jej príslušenstvo a trovy exekúcie do 14 dní od doručenia tohto upovedomenia. Výzvou okresného súdu z 25. februára 2016 bol sťažovateľ vyzvaný, aby sa vyjadril k návrhu povinného na zastavenie a odklad exekúcie. Sťažovateľ podal okresnému súdu vyjadrenie 17. marca 2016 s tým, aby okresný súd návrh na zastavenie

exekúcie zamietol a nepovolil ani jej odklad. K návrhu povinného na zastavenie exekúcie sa vyjadril svojím podaním 3. marca 2016 aj súdny exekútor, ktorý uviedol, že povinný nemajetný nie je a nie je dôvod na zastavenie exekúcie. Sťažovateľ zaslal okresnému súdu 6. decembra 2016 urgenciu, v ktorej žiadal o rozhodnutie o návrhu povinného, avšak okresný súd zostal do dňa podania tejto ústavnej sťažnosti nečinný napriek tomu, že nie sú známe žiadne skutočnosti, ktoré by rozhodnutiu bránili. Sťažovateľ považuje celkovú dĺžku konania od podania návrhu na zastavenie exekúcie povinným v trvaní 29 mesiacov za zjavne neprimeranú, a to aj vzhľadom na skutočnosť, že keďže povinný podal aj návrh na odklad exekúcie, súdny exekútor nemôže vykonávať úkony predstavujúce bezprostredný výkon exekúcie, a teda sťažovateľom podaný návrh na vykonanie exekúcie nenapĺňa svoj účel.

3. Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol o porušení označených práv (bod 1) postupom okresného súdu v napadnutom konaní, prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov, priznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia.

4. Na základe výzvy ústavného súdu sa k ústavnej sťažnosti svojím podaním sp. zn. 1 Spr V 143/2019 zo 4. júla 2019 vyjadrila predsedníčka okresného súdu, ktorá uznala, že napriek tomu, že vec nie je po právnej ani skutkovej stránke zložitá, napadnuté konanie bolo poznačené prieťahmi, ktoré však boli spôsobené okolnosťami objektívneho charakteru, a to vysokým nápadom vecí v príslušnom oddelení. Predsedníčka okresného súdu poukázala na skutočnosť, že Exekučný poriadok neupravuje lehotu na rozhodovanie súdu o návrhu na odklad exekúcie ani o návrhu na zastavenie exekúcie. Tiež poukázala na skutočnosť, že sťažovateľ v konaní nevyužil účinný právny prostriedok, sťažnosť na prieťahy predsedovi súdu, ktorým by umožnil súdu urobiť nápravu a odstrániť nečinnosť. Dodala, že ešte pred doručením ústavnej sťažnosti okresnému súdu na vyjadrenie tento súd rozhodol o podaných návrhoch na odklad a zastavenie exekúcie, a keďže proti výroku o zamietnutí návrhu na odklad exekúcie nie je prípustné odvolanie, môže súdny exekútor vo výkone exekúcie pokračovať. Vzhľadom na okolnosti prípadu, ako aj skutočnosť, že prieťahy v konaní nemali za následok spôsobenie ujmy sťažovateľovi, v prípade záveru o porušení práv

sťažovateľa považuje sťažovateľom požadované primerané finančné zadost'učinenie vo výške 5 000 € za neprimerane vysoké.

5. K vyjadreniu predsedníčky okresného súdu mal možnosť zaujať stanovisko sťažovateľ, ktorý túto možnosť využil a vo svojom podaní z 25. júla 2019 uviedol, že „*podľa ustáleného názoru senátov ústavného súdu, otázky množstva vecí, personálne a organizačné problémy nie sú podstatné pre posúdenie toho, či došlo k neodôvodneným priet'ahom v konaní a ich zodpovedanie a objasnenie môže pomôcť iba pri hľadaní príčin priet'ahov v rámci súdu*“. K vyjadreniu predsedníčky okresného súdu, že v dôsledku priet'ahov v napadnutom konaní sťažovateľovi nevznikla ujma, uviedol, že sa s uvedeným názorom nemôže stotožniť, keďže „*v čase rozhodnutia (43 mesiacov po podaní návrhu na odklad exekúcie) sa majetkový stav povinnej zmenil tak, že z piatich nehnuteľností (nachádzajúcich sa v Bratislave) v jej vlastníctve (respektíve spoluvlastníctve), nevlastní už povinná žiadnu, nakoľko tieto po uplatnení si záložného práva veriteľ [REDAKOVANÉ] previedol na manžela povinnej [REDAKOVANÉ]. Keďže bezpodielové spoluvlastníctvo manželov bolo v tomto prípade zrušené v roku 2012, uvedené nehnuteľnosti sa nachádzajú vo výlučnom vlastníctve [REDAKOVANÉ] a súdny exekútor nemôže k uvedeným nehnuteľnostiam zriadiť exekučné záložné právo a ani vydať exekučný príkaz. Ako vyplýva z podaného odvolania voči rozhodnutiu o zastavení exekúcie, tak povinná deklaruje stav, že nemá žiadny nehnuteľný majetok a na bankovom účte má záporné saldo vo výške 22.300,- eur. Z uvedeného vyplýva, že momentálne nemá súdny exekútor žiadne možnosti postihnúť majetok povinnej, pričom ak by bolo o návrhu na odklad exekúcie rozhodnuté do jedného roka, mohol súdny exekútor zriadiť exekučné právo ku všetkým nehnuteľnostiam, nakoľko tieto boli prevádzané v priebehu roka 2017 a 2018. Vzhľadom na uvedené skutočnosti považuje sťažovateľ finančné zadost'učinenie vo výške 5000,- eur za primerané, nakoľko v tomto je zohľadnený stav právnej neistoty a skutočnosť, že pohľadávka, ktorej výška ďaleko prevyšuje istinu (trovy konaní, úroky z omeškania) už nie je možné z majetku povinnej uspokojiť respektíve jej uspokojenie sa oddialilo na ďalšie roky a aj to len za predpokladu, že povinná bude dosahovať nejaký exekúciou postihnutelný príjem.*“.

6. Vzhľadom na oznámenia sťažovateľa (vyjadrenie z 25. júla 2019) a predsedníčky okresného súdu (vyjadrenie zo 4. júla 2019), že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

10. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

III.

11. Predmetom konania pred ústavným súdom je rozhodovanie o tom, či postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu nečinnosti okresného súdu, ktorý do dňa podania tejto ústavnej sťažnosti nerozhodol o návrhu povinnej na zastavenie a odklad exekúcie.

12. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08, I. ÚS 326/2010).

13. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote v ich všeobecnom poňatí je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, I. ÚS 55/97, I. ÚS 57/97, I. ÚS 10/98, I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, I. ÚS 89/02, I. ÚS 47/03, IV. ÚS 59/03, IV. ÚS 205/03). Ústavný súd v tejto súvislosti opakovane zdôraznil, že čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) v relevantnej časti ustanovuje imperatív, ktorý platí pre všetky súdne konania a ktorý vyjadruje predovšetkým záujem o to, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu, pretože jeho predlžovanie sa môže v konečnom dôsledku prejaviť ako odmietnutie výkonu spravodlivosti (PL. ÚS 25/01).

14. V súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou už ústavný súd vyslovil, že právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov súdom sa vzťahuje aj na konanie o výkon rozhodnutia a rozhodovanie súdu v exekučnom konaní (napr. III. ÚS 15/03, III. ÚS 229/04), keďže nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04, III. ÚS 229/04), pričom ústava v čl. 48 ods. 2 takéto konania z povinnosti súdov konať bez zbytočných prietáhov nevyníma. Aj podľa názoru Európskeho súdu pre ľudské práva by právo na súdnu ochranu zostalo iluzórnym, keby vnútroštátny právny poriadok umožňoval, aby konečné súdne rozhodnutie ostalo „neúčinné“ na škodu jednej zo strán. Výkon rozsudku alebo rozhodnutia súdu treba považovať

za integrálnu súčasť procesu v zmysle čl. 6 dohovoru (obdobne III. ÚS 15/03 a III. ÚS 125/07).

15. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z Exekučného poriadku v spojení s čl. 17 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), ktorý súdom prikazuje, aby postupovali v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

16. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04).

17. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo pri zohľadnení už uvedených kritérií posúdiť, či postupom okresného súdu v napadnutom konaní pri rozhodovaní o návrhu povinnej na zastavenie exekúcie a povolenie jej odkladu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

18. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, za súčasť ktorého sa považuje aj povaha prerokúvanej veci, ústavný súd sa stotožňuje s vyjadrením predsedníčky okresného súdu, že v predmetnom exekučnom konaní pri rozhodovaní o návrhu povinnej na zastavenie a odklad exekúcie nešlo o skutkovo ani o právne zložitú vec. V danom prípade ide o typ konania, ktoré exekučný súd vybavuje bežne a z obsahu

súdneho spisu a vyjadrenia okresného súdu nebolo zistené nič, čo by indikovalo zvýšenú zložitost' veci. Všetky podklady na rozhodnutie okresného súdu mal tento k dispozícii v súdnom, resp. exekučnom spise. Zložitost' veci preto ústavný súd v tomto prípade nemohol považovať za skutočnosť, ktorá by akoukoľvek mierou prispela k dĺžke napadnutého konania.

19. Pri hodnotení ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v namietanom konaní, ústavný súd nezistil takú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom konaní k zbytočným priet'ahom. V súvislosti so správaním sťažovateľa v namietanom konaní však treba prisvedčiť názoru okresného súdu, že ani sám sťažovateľ, ktorý je v namietanom konaní zastúpený advokátom, svojím pasívnym postojom ku konaniu neprispel k urýchleniu jeho zdĺhavého priebehu, keď sa v období nečinnosti okresného súdu len jediný krát (urgenciou zo 6. decembra 2016) domáhal, aby okresný súd oznámil, či mu v ďalšom procesnom postupe bránia nejaké prekážky, a ak nie, aby o návrhu povinnej rozhodol v čo možno najkratšom čase. Následne sa už sťažovateľ ochrany svojich práv iným spôsobom (napr. podaním sťažnosti na priet'ahy v konaní predsedovi súdu, ďalšími žiadosťami o pokračovanie v konaní) nedomáhal, čím tento stav porušujúci jeho práva v podstate akceptoval. V naznačených súvislostiach ústavný súd pripomína zásadu „vigilantibus iura scripta sunt“, ktorá zdôrazňuje aj vlastné pričinenie sťažovateľa o ochranu svojich práv, keď požaduje, aby aj sťažovateľ počas trvania celého súdneho konania sledoval svoje subjektívne práva a robil také kroky, v dôsledku ktorých by nedochádzalo k ich ohrozovaniu a poškodzovaniu. Podľa názoru ústavného súdu ak by sťažovateľ sledoval svoje subjektívne práva a priebežne sa zaujímal o stav namietaného konania, k náprave nežiaduceho stavu mohlo dôjsť podstatne skôr. O uvedenom svedčí aj skutočnosť, že okresný súd po prijatí ústavnej sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie okamžite zjednal nápravu a o návrhu povinnej na zastavenie a odklad exekúcie rozhodol uznesením z 30. mája 2019. Na uvedený postoj sťažovateľa, resp. jeho právneho zástupcu, ústavný súd prihliadol pri úvahe o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

20. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup samotného okresného súdu v napadnutom konaní.

Ústavný súd si na účely preskúmania postupu okresného súdu vyžiadal predmetný spis sp. zn. 16 Er 3087/2015, z ktorého zistil, že v časti exekučného konania týkajúceho sa rozhodovania okresného súdu o návrhu povinnej na zastavenie a odklad exekúcie vykonal okresný súd tieto úkony:

- Dňa 28. októbra 2015 doručil súdny exekútor okresnému súdu návrh povinnej na zastavenie a odklad exekúcie.

- Dňa 25. februára 2016 bolo podanie povinnej doručené na vyjadrenie sťažovateľovi a súdnemu exekútorovi.

- Dňa 26. februára 2016 a 3. marca 2016 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie súdneho exekútora.

- Dňa 17. marca 2016 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa k návrhu povinnej.

- Dňa 30. mája 2019 rozhodol okresný súd uznesením č. k. 16 Er 3087/2015-88 o zamietnutí návrhu povinnej na zastavenie a odklad exekúcie.

- Dňa 24. júna 2019 bolo doručené odvolanie povinnej proti uzneseniu č. k. 16 Er 3087/2015-88.

- Dňa 25. júna 2019 bolo odvolanie povinnej doručené sťažovateľovi.

21. Ústavný súd po preskúmaní postupu okresného súdu v napadnutom konaní konštatuje, že okresný súd bol v napadnutom konaní bez zákonného dôvodu absolútne nečinný po dobu takmer 3 rokov. Ústavný súd zároveň konštatuje, že už samotná celková dĺžka rozhodovania okresného súdu o návrhu povinnej na zastavenie exekúcie a povolenie jej odkladu v napadnutom konaní s ohľadom na jeho jednoduchosť v trvaní 3 rokov a takmer 5 mesiacov (od doručenia návrhu na zastavenie a odklad exekúcie okresnému súdu, pozn.) je sama osebe celkom zjavne neprimeraná a je dostatočným dôvodom na vyslovenie porušenia označených práv sťažovateľa.

22. Vo vzťahu k tvrdeniu predsedníčky okresného súdu, ktorá vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti poukazovala na vysoký nápad v agende exekučných vecí, ústavný súd uvádza, že systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti nemožno pripisovať na ťarchu strán v súdnom (exekučnom) konaní. Prieťahy v konaní nemožno ospravedlniť

všeobecne známou preťaženosťou sudcov; je totiž vecou štátu, aby organizoval svoje súdnictvo tak, aby princípy súdnictva, zakotvené v ústave i v dohovore, boli rešpektované a prípadné nedostatky v tomto smere nemôžu ísť na ťarchu občanov, ktorí od súdu právom očakávajú ochranu svojich práv v primeranej dobe. Nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prieťahy, a to len v tom prípade, ak sa na tento účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote. Vysoký počet vecí v príslušnom oddelení teda nepredstavuje dôvod, pre ktorý by malo byť ospravedlnené, tolerované a ústavne udržateľné porušovanie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

23. Na základe posúdenia uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

IV.

24. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

25. Vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu ešte právoplatne skončené, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vyslovil príkaz adresovaný okresnému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

V.

26. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

27. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

28. Z § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva a slobody sťažovateľa, je povinný sťažovateľovi priznané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

29. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04). Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

30. Sťažovateľ si uplatnil primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 € z dôvodu, že napriek právoplatnému a vykonateľnému exekučnému titulu sa pre nečinnosť okresného súdu v napadnutom konaní nezačala jeho pohľadávka proti povinnej ani len vymáhať. Poukazuje na skutočnosť, že počas obdobia od podania návrhu povinnej na zastavenie a odklad exekúcie sa majetkový stav povinnej zmenil do takej miery, že *„momentálne nemá súdny exekútor žiadne možnosti, postihnúť majetok povinnej, pričom ak by bolo o návrhu na odklad exekúcie rozhodnuté do jedného roka, mohol súdny exekútor*

zriadiť exekučné právo ku všetkým nehnuteľnostiam, nakoľko tieto boli prevádzané v priebehu roka 2017 a 2018“. Poukazujúc na stav právnej neistoty, dopad záležitosti na rodinnú a ekonomickú situáciu sťažovateľa ako samostatne zárobkovo činnnej osoby a skutočnosť, že pohľadávku sťažovateľa v súčasnosti nie je možné z majetku povinnej uspokojiť a jej uspokojenie v ďalších rokoch závisí od predpokladu, že povinná bude v budúcnosti dosahovať nejaký exekúciou postihnuteľný príjem, považuje sťažovateľ požadované finančné zadosťučinenie 5 000 € za primerané.

31. Vzhľadom na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, predovšetkým na neprimeranú dĺžku rozhodovania okresného súdu o návrhu povinnej na zastavenie a odklad exekúcie okresným súdom, zistenú ničím neodôvodnenú dlhodobú nečinnosť okresného súdu v napadnutom konaní, zohľadňujúc pasívny postoj sťažovateľa k nečinnosti okresného súdu, keď v namietanom konaní nehájil svoje práva v zmysle zásady „vigilantibus iuris“, majúc na pamäti to, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pocitovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, považoval priznanie sumy 1 000 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde (bod 3 výroku rozhodnutia).

VI.

32. Podľa § 73 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhrádza účastník konania.

33. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

34. Sťažovateľ si uplatnil náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním právnym zástupcom. Sťažovateľ si uplatnil túto náhradu trov konania v samotnej ústavnej sťažnosti vo výške 415,51 €, a to za dva úkony právnej služby (prevzatie zastupovania a podanie ústavnej sťažnosti).

35. Ústavný súd priznal právnenému zástupcovi sťažovateľa náhradu trov konania v sume 415,51 € v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za 2 úkony právnej služby vykonané v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 vyhlášky (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2019 v sume 163,33 € (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky) a tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2019 v sume 9,80 € (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Súčet vo výške 346,26 € bol navýšený o daň z pridanej hodnoty so sadzbou 20 % (vo výške 69,25 €), pretože sťažovateľ k svojej ústavnej sťažnosti pripojil osvedčenie jeho právneho zástupcu o registrácii pre daň z pridanej hodnoty. Výsledná suma, ktorú ústavný súd priznal sťažovateľovi ako náhradu trov právneho zastúpenia, preto predstavovala 415,51 € (bod 4 výroku tohto nálezu).

36. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

37. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. septembra 2019